

Taikus judėjimas už gyvosios gamtos išsaugojimą VŠĮ „Girių inspekcija“

Kodas 306625563, Didlaukio g. 42-8, LT-08330 Vilnius, tel. +37067934089, el.paštas: giriuinspekcija@gmail.com
LT487189900010700257

Adresatai:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai (Per TAIS)

**PASTABOS IR PASIŪLYMAI DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS
MINISTRO 2022 M. BIRŽELIO 27 D. ĮSAKYMO NR. D1-207 „DĖL 2022–2030
METŲ PLĖTROS PROGRAMOS VALDYTOJOS LIETUVOS RESPUBLIKOS
APLINKOS MINISTERIJOS APLINKOS APSAUGOS IR KLIMATO KAITOS
VALDYMO PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS NR.
02-001-06-08-01 „IŠSAUGOTI BIOLOGINĘ ĮVAIROVĘ“ ĮGYVENDINIMO“
PAKEITIMO PROJEKTO**

TAIS reg. Nr. 26-8205

2026 m. birželio 10 d. Nr. GI-2026-06-10-02

Vilnius

VŠĮ „Girių inspekcija“, veikianti viešojo intereso – gyvosios gamtos, biologinės įvairovės, miškų ir visuomenės teisės dalyvauti aplinkosaugos sprendimų priėmimo – gynimo pagrindu, teikia trumpas palaikomas pastabas dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. D1-207 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“ įgyvendinimo“ pakeitimo“ projekto, paskelbto TAIS sistemoje: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/88385c70598a11f1b20fcb7db81bf4bd> (toliau – Projektas).

Projektui iš esmės pritariame. Teigiamai vertiname tai, kad papildomas finansavimas nukreipiamas biologinės įvairovės išsaugojimui, saugomų teritorijų planavimui ir tvarkymui, buveinių ir rūšių geros būklės palaikymui, „Natura 2000“ teritorijų apsaugos ir atkūrimo priemonėms, taip pat privačių miškų, turinčių didžiausią gamtinę vertę, išpirkimui, apsaugos sutarčių sudarymui ir kompensacijoms.

Mūsų vertinimu, ši priemonė gali turėti realų poveikį, jeigu lėšos bus nukreipiamos į tas teritorijas, kuriose gamtinė vertė yra didžiausia, o apsaugos poreikis – aiškiausias. Ypač svarbu, kad priemonė pirmiausia stiprintų ilgalaikę vertingiausių buveinių, rūšių buveinių ir brandžių miškų apsaugą, o tvarkymo priemonės būtų taikomos tik tada, kai jos būtinos konkrečiam gamtosauginiam tikslui pasiekti.

Prašymai ir siūlymai

1. Prioritetas didžiausios gamtinės vertės teritorijų išsaugojimui.

Prašome užtikrinti, kad įgyvendinant Projektą lėšos būtų pirmiausia nukreipiamos į teritorijas, kuriose biologinės įvairovės vertė yra didžiausia ir kuriose kyla reali buveinių būklės blogėjimo ar vertingų miškų praradimo rizika.

Privačių miškų išpirkimo, apsaugos sutarčių sudarymo ir kompensacijų atveju prioritetas turėtų būti teikiamas toms privačioms miško valdoms, kurios patenka į „Natura 2000“ teritorijas, kuriose taikomi arba artimiausiu metu turi būti nustatyti griežtesni ūkinės veiklos, ypač miško kirtimo, apribojimai nei įprastai pagal nustatytą miškų grupę, ir kurios turi aiškių didžiausios gamtinės vertės požymių: Europos Bendrijos svarbos buveinių, kertinių ar potencialių kertinių miško buveinių, saugomų rūšių buveinių ar radaviečių, šlapynių, ažuolų ir kitų plačialapių medynų, sengirių, potencialių sengirių, pirmykščių ar mažai ūkinės veiklos paveiktų miškų požymių, taip pat 100 metų ir vyresnių, o prioritetiškai – 130 metų ir vyresnių medynų.

2. Pritariame, kad kirtimais paremtoms gamtotvarkos veikloms nebūtų skiriamas finansavimas.

Teigiamai vertiname tai, kad Projekto 2.7 poveiklei „Gamtotvarkos įgyvendinimas“ ir 2.7.1 projektui „Biologinės įvairovės palaikymo kirtimų privačiuose miškuose skatinimas“ numatoma 0 Eur finansavimo. Prašome ir įgyvendinant kitas šios priemonės veiklas laikytis principo, kad pirmykščiuose, natūraliuose, sengirės požymių turinčiuose ar saugomoms rūšims svarbiuose miškuose prioritetas būtų teikiamas ilgalaikiai apsaugai, natūralių procesų išlaikymui, išpirkimui, apsaugos sutartims ir kompensacijoms.

3. Apsauga turi atsispindėti praktiniuose sprendimuose.

Prašome užtikrinti, kad teritorijoms, kuriose pagal šią priemonę nustatoma apsauga, sudaroma apsaugos sutartis arba išmokama kompensacija dėl ūkinės veiklos apribojimų, atitinkami duomenys būtų laiku perduodami Valstybinei miškų tarnybai, Miškų kadastrui, miškotvarkos projektų rengimo ir tikrinimo procesams bei kirtimų leidimų išdavimo sistemoms. Apsauga neturi likti tik sutartyje ar finansiniame dokumente – ji turi būti matoma sprendžiant dėl miško naudojimo ir kirtimų leidimų.

4. Priemonės veiksmingumas turėtų būti vertinamas pagal faktinį biologinės įvairovės rezultata.

Prašome priemonės įgyvendinimą vertinti ne tik pagal hektarų skaičių, bet ir pagal tai, kokios gamtinės vertės teritorijos faktiškai apsaugotos: kiek brandžių, buveinių požymių turinčių ar saugomoms rūšims svarbių miškų išsaugota nuo kirtimų, kokie apribojimai faktiškai įtvirtinti ir ar šios teritorijos prisideda prie „Natura 2000“ tikslų bei griežtai saugomų teritorijų didinimo.

Apibendrinant, Projektui pritariame ir prašome jį įgyvendinti taip, kad finansavimas būtų nukreiptas pirmiausia į didžiausios gamtinės vertės teritorijų išsaugojimą, natūralių procesų išlaikymą, išpirkimą, apsaugos sutartis ir kompensacijas. Svarbiausia, kad priemonė sukurtų realų ir ilgalaikį biologinės įvairovės apsaugos rezultatą – ypač vertingiausiuose miškuose, kuriuose kyla kirtimų rizika.

Pažymime, kad mūsų organizacijos veikla laikytina visuomenės dalyvavimo viešojo intereso klausimais veikla pagal Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo 31³⁵ straipsnį ir remiasi Orhuso konvencija.

Pagarbiai

VŠĮ „Girių inspekcija“